

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, ENERGIE,
LANDBOUW EN WERKGELEGENHEID

VERGADERING VAN 8 FEBRUARI 1994

Interpellatie van de heer R. Swinnen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de ontwikkeling van doelstelling 5b voor het Hageland

Interpellatie van de heer J. Ulburghs tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de afvloeiingsmaatregelen bij de afbouw van de mijnactiviteiten van de KS

Met redenen omklede moties

VOORZITTER : de heer J. Laverge

— *De interpellatie wordt gehouden om 13.45 uur.*

Interpellatie van de heer R. Swinnen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de ontwikkeling van doelstelling 5b voor het Hageland

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Swinnen tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de ontwikkeling van doelstelling 5b voor het Hageland.

De heer Swinnen heeft het woord.

De heer R. Swinnen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik weet niet of wij er ons moeten over verheugen dat wij hier in de beslotenheid van deze senaatscommissiezaal vandaag vergaderen.

Mijn interpellatie gaat over het Hageland. Voor goed begrip wil ik allereerst zeggen dat het Hageland zich situeert in het oostelijk deel van het arrondissement Leuven. Dit gebied krijgt — of moet ik thans zeggen "kreeg" — reeds geruime tijd de aandacht van zowel de Vlaamse als

de Europese overheden, gelet op het label "probleemregio" dat steeds aan deze streek wordt gegeven. Traditioneel wordt onder "Hageland" een ruim geheel van twintig gemeenten verstaan.

De Vlaamse en Europese programma's die momenteel nog operationeel zijn voor het Hageland, spitsen zich toe op een beperkter gebied van twaalf Hagelandse gemeenten wat de Europese programma's 5b en Leader betreffen en van negen gemeenten wat het impulsprogramma van de Vlaamse regering betreft.

De streek vertoont in het algemeen een uitgesproken landelijk karakter, met enkele kleine stedelijke kernen. Omwille van dit landelijk karakter kan de regio worden beschouwd als een buffergebied tussen enerzijds de as Brussel-Leuven en anderzijds de as Hasselt-Genk.

Deze steunprogramma's hebben, weliswaar langzaam, een zeer sterke impuls aan de streek gegeven, impuls die ertoe moet leiden dat de sociaal-economische achterstelling ten aanzien van de rest van het arrondissement Leuven en tegenover Vlaanderen wordt afgestopt en dat een geleidelijke inhaalbeweging kan worden ingezet.

De financiële injectie in de streek kan tellen : 1,5 miljard frank in het kader van doelstelling 5b, 750 miljoen frank in het kader van het im-

pulsprogramma Hageland en 80 miljoen frank in het kader van het "kleinere" Europese programma Leader ; in totaal dus goed voor bijna 2,5 miljard frank.

Met deze middelen zijn tal van projecten gerealiseerd of in uitvoering gesteld ; andere zijn voor dit jaar gepland. Het betreft de meest diverse initiatieven die, in samenwerking met het Vlaamse Gewest maar ook met het ministerie van Landbouw, de lokale overheidsbesturen en instellingen werden opgezet, gaande van landinrichting en waterbeheersingswerken over beroepsopleiding en bijscholing voor economische, toeristische en infrastructurele ontwikkelingsprojecten. Kortom, in het Hageland is er een interne dynamiek ontstaan, die het beste laat verhopen voor de welvaart en vooral het welzijn van het Hageland en zijn bevolking.

Zonder enige twijfel heeft de recente economische crisis een domper gezet op deze jonge dynamiek. Vandaar ook dat onder impuls van het Hagelands Economisch-sociaal Overlegcomité, HESOC, waarin alle sociale partners, politieke partijen en instellingen voor streekontwikkeling participeren, een actie werd op gang gebracht om de verlenging van de ontwikkelingsprogramma's voor het Hageland bij alle instanties te bepleiten.

De niet-verlenging van het impulsprogramma betekende een eerste klap voor de streek. De streekcom-

Swinnen

missie Hageland heeft nochtans voorbeeldig werk geleverd. Ik durf zelfs te zeggen dat deze streekcommissie een voorbeeldfunctie heeft in heel het programma, niet alleen als denktank voor de ontwikkeling van een strategische streekvisie maar ook door subsidiëring te verlenen aan zowel economisch als ecologisch verantwoorde ontwikkelingsprojecten, subsidiëring ook vaak als ondersteuning van projecten die in het kader van doelstelling 5b tot stand kwamen.

Op 26 mei van vorig jaar heb ik u in verband met de eventuele voortzetting van de steunprogramma's voor het Hageland geïnterpelleerd. Door omstandigheden onafhankelijk van uw wil was u die dag verhinderd. Van de concrete invulling van de toen door de vice-president van de Vlaamse regering namens u gegeven antwoorden heb ik tot op heden nog maar weinig gemerkt.

Op 12 mei 1993 besliste de Vlaamse regering om in het kader van de herstructurering van de Structuurfondsen Limburg en de Kempen enerzijds, en het Hageland, de Westhoek en het Meetjesland anderzijds, de erkenning in respectievelijk doelstelling 2 en 5b voor te stellen.

Mijnheer de minister-president, tegelijk werd aan u een mandaat verleend om namens de Vlaamse regering de onderhandelingen te voeren met de Europese Commissie en hierover geregeld verslag uit te brengen.

Eind december vorig jaar komt dan als een donderslag bij heldere hemel het bericht dat de Europese Commissie de erkenning van het Hageland niet in aanmerking zou hebben genomen. Alle instellingen en organisaties die bij de streekontwikkeling zijn betrokken, reageerden verwonderd tot verbijsterd, te meer daar men zowel vanuit de Vlaamse regering als vanuit de Europese Commissie steeds de mond vol had van dat ene toverwoord "continuering" van

de projecten dat, achteraf beschouwd, zeker niet voor het Hageland heeft gespeeld. Het Hageland was de enige regio in Vlaanderen die in aanmerking kwam voor doelstelling 5b. Indien er van enige continuering sprake zou zijn, zou het Hageland zeker in aanmerking komen.

Mijnheer de minister-president, u zult begrijpen dat de ontgoocheling in het Hageland dan ook vrij groot is en dat men zich vooral vragen stelt inzake de begeleiding van het erkenningsdossier. Men vraagt zich ook af hoe het in de toekomst verder moet met de ontwikkeling van deze streek.

Ik wil dan ook concreet volgende vragen stellen :

Ten eerste, wanneer was er zicht op het feit dat het Hageland niet langer zou worden erkend ?

Ten tweede, hebt u van de vorderingen van de onderhandelingen verslag uitgebracht aan de Vlaamse regering ? Zo ja, is aan de Vlaamse regering de mededeling gedaan dat het door haar besliste voorstel niet kon worden aanvaard ? Ik tracht de agenda van de Vlaamse regering van nabij te volgen en in zoverre ik weet werd nooit vermeld dat er moeilijkheden waren inzake de niet-erkenning van het Hageland.

Ten derde, diende er binnen de Vlaamse regering geen nieuw voorstel te worden geformuleerd om tegemoet te komen aan de eventuele vragen en opmerkingen van de Europese Commissie ?

Ten vierde, werd er ter verdediging van het Hageland als doelstelling 5b-gebied voldoende rekening gehouden met de kwantitatieve elementen en argumenten aangehaald door de GOM Vlaams-Brabant en als dusdanig nogmaals expliciet gevraagd door het HESOC.

Ten vijfde, in welke mate heeft de flexibiliteit zoals voorzien in de akkoorden van Edinburgh gespeeld voor de erkende gebieden en niet

voor het Hageland, dat daarenboven nog kan bogen op de continuïteit ?

Ten zesde, heeft de Vlaamse regering een mogelijkheid om te reageren op de beslissingen van de Europese Commissie, en zo ja, welke gaat hierbij haar houding zijn ten aanzien van de niet-erkenning van het Hageland ?

Ten zevende, wat zal, gegeven de eventuele onveranderlijk blijvende beslissing van de Commissie en het aflopen van het succesvolle impulsprogramma voor het Hageland, het regionaal beleid zijn in de nabije toekomst en binnen welke termijn zal hierover uitsluitel kunnen worden gegeven ?

Ten achtste, gezien het wegvallen van de Europese middelen, wat zullen de middelen zijn die de Vlaamse regering vrijmaakt voor het regionale beleid in het algemeen en voor het Hageland in het bijzonder ?

Ten negende, welke impact heeft de niet-erkenning van het Hageland als doelstelling 5b-gebied op een voortzetting van communautaire initiatieven zoals bijvoorbeeld het kleinere programma Leader ?

Mijnheer de minister-president, ik hoop dat uw antwoord voor klaarheid en dus meer zekerheid — in goede of in minder goede zin — voor het Hageland en de initiatiefnemers van de projecten zal zorgen.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik begrijp perfect de ontgoocheling, die trouwens ook de mijne is, over de niet verdere erkenning als doelstelling 5b-gebied. Ik meen echter dat het goed is de nodige preciseringen te geven. Dit zal dan meteen een antwoord zijn op een aantal van uw vragen.

Het is inderdaad juist dat de Vlaamse regering in mei 1993 besliste om de drie meest uitgesproken Vlaamse

Van den Brande

plattelandsgebieden, met name de Westhoek, het Hageland en het Meetjesland, globaal en integraal bij de commissie in te dienen. Op mijn voorstel werd ervan afgezien om partiële, fragmentaire voorstellen te doen, dus om het ene wel en het andere niet in te dienen. Het globale voorstel omvatte 713.000 inwoners. Het is in die equivalenten dat de Europese Commissie redeneert. De Commissie van de Unie heeft eind december beslist om gedeeltelijk de Westhoek en de aangrenzende visserijprobleemgemeenten en vijf gemeenten uit het Meetjesland als Vlaams doelstelling 5b-gebied te erkennen. Het is dus juist dat in de definitieve beslissing het Hageland niet langer als doelstelling 5b-gebied voor de periode 1994-1999 in aanmerking wordt genomen.

Dit is meteen een antwoord op uw vraag of daaraan kan worden geredigeerd en of met de commissie kan worden genegotieerd. Dit dossier werd niet enkel op basis van documenten en studies, maar ook lijfelijk van dag tot dag opgevolgd. Alle mogelijke inspanningen werden geleverd om tot de meest adequate beslissing te komen.

Het is van belang te onderstrepen dat het bewonerscontingent voor België, als lidstaat, maximaal 450.000 inwoners kon omvatten voor de globaliteit van het Rijk, waarvan ongeveer 235.000 voor het Vlaamse Gewest.

Dit betekende dat de commissie het Vlaamse, initiële voorstel van 713.000 inwoners drastisch heeft verminderd tot 235.000 inwoners op basis van een stringente toetsing van de Europese erkenningscriteria. Deze criteria zijn ten eerste, een laag sociaal economisch ontwikkelingsniveau ; ten tweede, een hoge landbouwtewerkstelling ; ten derde, een laag landbouwkomen ; ten vierde, een lage bevolkingsdichtheid en belangrijke ontvolkingstendensen.

Dit alles diende uiteraard altijd rela-

tief te worden gesteld en gerelateerd aan de Europese gemiddelden.

De processus van de Europese Unie zorgt er natuurlijk voor dat, terecht en geargumenteed, wij de zaken vanuit onze regio of subregio's bekijken, maar dat het element van de solidariteit in de Unie, vooral op dit vlak, veel sterker doorspeelt naar onder meer de perifere Europese lidstaten en de daarin gelegen regio's.

Wat nu de toetsing betreft van deze vier basiscriteria om te voldoen aan een doelstelling 5b-gebied, stel ik vast dat het Hageland, zowel in zijn maximale omschrijving — 18 gemeenten — als in zijn minimale omschrijving — 8 gemeenten — het minst aan deze erkenningscriteria beantwoordde. Collega Swinnen, dat is altijd een relatief gegeven, gerelateerd aan het gemiddelde van de Europese Unie. Concreet kan ik zeggen dat het slechts aan een van de vier opgegeven criteria beantwoordde, terwijl de commissie meent dat men moet beantwoorden aan minstens drie van de vier criteria die hier werden vermeld. Dat is de reden geweest waarom de commissie het Hageland niet langer heeft erkend.

Mevrouw M. Aelvoet : Wat was dat enig criterium ?

Minister-president Van den Brande : De tendens tot ontvolking. We moeten niet overdrijven. Er vindt geen echte emigratie plaats. Noch het laag sociaal economisch ontwikkelingsniveau, noch de hoge landbouwtewerkstelling, noch het laag landbouwkomen, in vergelijkende termen, waren van toepassing. Enkel het vierde criterium kon in aanmerking worden genomen.

Ik vestig er trouwens uw aandacht op dat de omschrijving voor de Westhoek en het Meetjesland tot de geconcentreerde plattelandskerngebieden werd gebracht.

Het herleiden van het ingediende

voorstel inzake het Hageland, tot een voor Europa aanvaardbare minimumomschrijving, was onmogelijk. Het zou in de tussenperiode eventueel een oplossing zijn geweest om maximum 18 en minimum 8 gemeenten te omschrijven met de bedoeling daarover te onderhandelen. In de commissie onderhandelt men echter niet in de betekenis om uiteindelijk tot een deal te komen. Men geeft de argumenten aan en de commissie oordeelt erover. Uitgaande van de vier centrumgemeenten, Tienen, Landen, Aarschot en Diest, uitgebreid tot de aansluitende plattelandsverbindingsgemeenten, wat een benadering zou kunnen geweest zijn, bleek dat de Europese normen nog minder zou worden gehaald dan voor het ruimere gebied.

Het huidige dubbelstatuut van het Hageland, als doelstelling 5b-gebied, in de vierjarige periode 1990-1991-1992-1993 en het impulsgebied voor een driejarige periode neemt dus een einde vanaf 1 januari 1994.

De hiervoor voorziene en goedgekeurde middelen, vanuit de Europese Structuurfondsen en de cofinanciering van het Vlaamse Gewest en de impulsgebiedenveloppe, zullen het mogelijk maken — en ik wens dit te beklemtonen omdat het ook een van uw vragen is — dat de projecten die momenteel lopen of goedgekeurd zijn, verder gefinancierd worden tijdens de begrotingsjaren 1994-1995.

Het continuïteitselement, wat een hoofdargument was en ook geldt voor de andere gebieden, wordt partieel en onvolkomen. De projecten die voorliggen zullen in elk geval verder kunnen worden gefinancierd over de begrotingsjaren 1994 en 1995.

Een ander belangrijk punt is dat ik, parallel met het indienen van de Vlaamse voorstellen inzake doelstelling 2 en 5b, die Hagelandse gemeenten, die uitgerust zijn met industrieterreinen van regionaal belang, als zone heb ingediend om als

Van den Brande

ontwikkelingsgebied te worden erkend, de zogenaamde zone van nationaal belang.

Ik zal de zaken nog eens duidelijk zeggen. Wat Vlaanderen en België betreft is er het doelstelling 2-gebied. Er is ook 5b, maar dan is er de aanvraag met betrekking tot het erkennen als ontwikkelingsgebied, wat in een aantal gevallen kan maar niet noodzakelijk hoeft samen te vallen met de erkenning als doelstelling 2 of 5b-gebied.

Wanneer de commissie zou overgaan tot de erkenning van het voorstel dat we hebben geformuleerd, betekent dit dat verhoogde expansie- of bedrijfsinvesteringssteun kan worden gegeven aan bedrijven die zich in het Hageland komen vestigen of zich uitbreiden. Het verschil is natuurlijk dat, in het kader van de ontwikkelingsgebiedsomschrijving, we met eigen middelen moeten optreden. We moeten echter van Europa de toestemming krijgen om, naast de decreetgeving inzake de economische expansie, verhoogde percentages toe te kennen.

De Vlaamse regering hoopt dat de Europese Commissie aan haar vraag tegemoet komt. Op die manier kan men bijkomende ontwikkelingskansen aanbieden en kan het Hageland aantrekkelijk blijven voor buitenlandse of Vlaamse investeerders. De Europese Commissie heeft nog geen definitieve beslissing genomen. De bevoegde commissaris is de heer Van Miert.

In het kader van de afbouw van het beleid inzake de impulsgebieden, heeft de Vlaamse regering op de begroting voor Economie een budget voorzien voor de financiële ondersteuning van de strategische visie en de prioriteiten van de subregio's, waardoor een professionele ondersteuning van de strategische planning en de creatie van een streekontmoetingsplatform mogelijk worden. Op die manier kan de subregio zelf

de prioriteiten vastleggen inzake de sociaal-economische ontwikkeling van de streek. Omdat de Vlaamse regering niet vanuit een ivoren toren richtlijnen wil uitvaardigen over streekontwikkeling, heeft zij een budget voorzien om de omkadering te ondersteunen. De Vlaamse regering gelooft in de noodzaak van een strategie die streekgebonden is.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik hoop dat de commissie een deel van het Hageland zal erkennen als ontwikkelingsgebied. Op die manier zal het Hageland een belangrijke expansiesteun kunnen genieten en nieuwe investeringen aantrekken. De Vlaamse regering wil een globaal maar selectief gericht streekontwikkelingsbeleid voeren.

De voorzitter : De heer Swinnen heeft het woord.

De heer R. Swinnen : Ik dank de minister-president voor zijn uitvoerig antwoord.

Mijnheer de minister-president, ik wil twee bemerkingen maken.

Ten eerste, ik begrijp dat het Hageland slechts aan één van de vier vooropgezette criteria voldoet, namelijk aan de ontvolking. De regio vraagt zich af of men de criteria voor het hele arrondissement gehanteerd heeft of voor het specifieke deel van het arrondissement dat het Hageland is. De Vlaamse regering spreekt dikwijls over een regio met twee snelheden. Het arrondissement Leuven is daar een goed voorbeeld van. Het Hageland loopt stelselmatig achterop in vergelijking met de veel rijkere regio Leuven. Heeft men voldoende aandacht besteed aan de subregio Hageland, als een aparte entiteit binnen het arrondissement ?

Ten tweede, de verhoogde expansiesteun zal slechts een balsem op de wonde zijn. Wie het Hageland goed kent, merkt dat — met uitzondering van Tienen — de stedelijke kernen zoals Aarschot en Diest een opwaartse trend beleefd hebben. In de

kleine landelijke gemeenten kan men de vier criteria, waaronder het laag sociaal-economisch ontwikkelingsniveau echter wel toepassen.

De strategische planning zou een niet te versmaden tegemoetkoming zijn voor de continuïteit van een aantal bestaande projecten.

De voorzitter : Mevrouw Aelvoet heeft het woord.

Mevrouw M. Aelvoet : Mijnheer de minister-president, ik wil twee vragen stellen.

Ten eerste, was er geen andere opdeling denkbaar ? Ik stel vast dat de take-offs zich aan de stedelijke kernen hebben vastgeknoopt.

Ten tweede, wanneer zal men een beslissing nemen over de twee andere aanvragen, namelijk het doelstelling-2 gebied en de erkenning als ontwikkelingsgebied ?

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : De commissie heeft deze beslissing reeds genomen. Het Hageland kan niet als ontwikkelingsgebied erkend worden. De regering verwacht dat de commissie binnen de vier weken een beslissing zal nemen inzake de wel erkende 5b en doelstelling-2 gebieden.

De heer Swinnen vroeg welke criteria gehanteerd werden. Men heeft de gegevens van het arrondissement gebruikt. Ik verzeker u dat de betrokken ambtenaren al het mogelijke gedaan hebben om zoveel mogelijk gegevens te verzamelen.

Mevrouw Aelvoet heeft een vraag gesteld inzake de opdeling van de gebieden. Een van de voorwaarden opdat een gebied als 5b of doelstelling-2 gebied erkend wordt is dat de gebieden aaneengesloten moeten zijn.

Ten slotte, de beslissing van de commissie — hoe paradoxaal het ook moge klinken — bewijst dat er

Van den Brande

heel veel gebeurd is tijdens de afgelopen jaren.

Mijnheer de voorzitter, u herinnert zich dat ik mij nooit verontwaardigd uitgelaten heb over de erkenning van Henegouwen als doelstelling-1 gebied. Ik ben er niet van overtuigd dat de Europese erkenning als ontwikkelingszone niets dan voordelen heeft. Deze overweging heeft trouwens meegespeeld bij de beslissing.

Een laatste bedenking. Het globale bedrag dat voor het hele rijk werd voorzien, is 3,2 miljard frank voor alle 5b-gebieden, dus voor de Westhoek, het Meetjesland en de gebieden die in Wallonië werden aangeduid.

Ik meen dat op basis van een goed begeleid en gestoffeerd streekontwikkelingsplan wij ook in staat zijn nog met inzet van middelen hieraan mee te werken. Ik ben ervan overtuigd dat nog een aantal zaken tot de mogelijkheden behoort, hopelijk via de expansiewetgeving maar ook via bijzondere programma's die nog kunnen worden opgezet op het vlak van wetenschap, technologie en andere domeinen. De Vlaamse regering is bereid op deze programma's maximaal in te spelen. Laten wij dus niet bij de pakken blijven zitten en het instrumentarium waarover wij beschikken maximaal benutten.

— *Het incident wordt gesloten om 14.15 uur.*

Interpellatie van de heer J. Ulburghs tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de afvloeiingsmaatregelen bij de afbouw van de mijnactiviteiten van de KS

De voorzitter : Aan de orde is de

interpellatie van de heer Ulburghs tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de afvloeiingsmaatregelen bij de afbouw van de mijnactiviteiten van de KS.

De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, misschien zullen sommigen onder u zich afvragen hoelang ik mij nog zal blijven vastbijten in dit dossier. Ik zal het nog lang volhouden omdat het mijns inziens een zeer belangrijke sociale materie betreft.

Voor alle duidelijkheid wil ik nog even terugkomen op de historiek van deze bij uitstek sociale bladzijde in onze Belgische, Vlaamse en vooral Limburgse geschiedenis.

In 1986 besloot de regering de verlieslatende Limburgse mijnen geleidelijk te sluiten. In 1996, dus tien jaar later, zouden de mijnwerkers op een sociaal aanvaardbare wijze afvloeien. Aanvankelijk werd voorzien een mijnactiviteit in stand te houden om gedeeltelijk onze eigen energievoorziening te kunnen verzekeren, wat trouwens ook zeer belangrijk is met betrekking tot de internationale conjunctuur, de olievoorzieningen, de kernenergie, die hoe langer hoe meer vragen deden rijzen. Het was dus wel belangrijk een steenkoolexploitatie in Limburg te behouden. Dit was oorspronkelijk duidelijk de bedoeling ; daarover kunt u oud-minister Wilfried Martens nog altijd ondervragen.

De manager Tyl Gheyselinck vatte het plan op de mijnactiviteiten vroeger te beëindigen. In zijn ingenieuze plan dacht hij eraan, en velen met hem, de mijnen vroeger te sluiten zonder rekening te houden met de sociale ellende daaraan verbonden. Er werden voorafgaand geen voorbereidingen getroffen. De

mijnen werden brutaal gesloten. Dit was dus zijn magistrale plan. Eigenaardig genoeg vond hij steun bij de overheid, bij allerlei instanties, ook bij de vakbonden. Hij was dé man van het jaar. Hij was ook niet weg te denken uit de media.

Eerst pakte hij het Oostelijk Mijnbekken aan. Daarbij hanteerde hij het principe verdeel en heers ; volgens hem moest eerst het oostelijk bekken worden gesloten. Op die manier kon hij ook ervaring opdoen om daarna het Westelijk Mijnbekken te sluiten. De mijnwerkers van de zeltels Waterschei, Eisden en Winterslag werden ontslagen. Ze hadden de keuze tussen een vertrekpremie of een overplaatsing naar het Westelijk Bekken. Door allerlei manoeuvres en dreigingen ging een groot gedeelte van de mijnwerkers niet over naar het westen waardoor een groot aantal in de werkloosheid terechtkwam en op steun was aangewezen. Mijnheer de minister-president, u kent het verhaal. Het is trouwens ook nog uitgebreid beschreven in het boek van Yvo Van de Kerckhove.

De heer Gheyselinck handelde met een bepaald opzet. Zonder schroom erkent hij aldus te hebben gehandeld — en hij heeft het trouwens in de KS-commissie bevestigd — zoniet zou zijn plan in duigen zijn gevallen en zouden heel wat mijnwerkers van het Oostelijke naar het Westelijke Bekken zijn overgegaan, wat per se moest worden vermeden. Dit was echter puur bedrog.

Onder druk van de opzichters van het westen, die niet alleen talrijk waren maar ook sterk georganiseerd, verkregen de mijnwerkers van Zolder en Beringen met steun van de vakbonden én KS, en van de Vlaamse en de federale regering, een uitermate voordelige CAO, waarover wij ons destijds allen verheugden. Waarover wij achteraf echter minder tevreden zijn, is dat toen zowel de regering als de vakbonden een kans hebben gemist om een belangrijk sociaal feit te creëren, namelijk in het

Ulburghs

kader van KS, die één onderneming is met vijf zetels, een gemeenschappelijke CAO te sluiten. Indien men toen die unieke kans had benut, had men later al die ellende niet meegeemaakt.

De sociale geschiedenis van ons land is nu gebrandmerkt ; het is een zwarte vlek in het sociale landschap van Vlaanderen. Deze fout kan echter nog altijd worden rechtgezet, wat precies de bedoeling is van deze interpellatie. Wij pleiten ervoor dat nu voor alle mijnwerkers zou worden rechtgezet wat destijds werd scheefgetrokken. Inderdaad, er blijven nog vele "sociale gevallen" over.

Mijnheer de minister-president, u weet waarover het precies gaat. Het gaat om gelijkaardige statuten en een gelijkwaardige pensioenregeling. In het westen kon iedereen het statuut van mijnwerker krijgen. Voor een ondergrondse arbeider betekent zulks dat hij bij sluiting van de mijn na twintig jaar werken met pensioen mocht gaan of elders kon gaan werken, en daarna na een totale loopbaan van vijfentwintig jaar pensioengerechtigd was. De mijnwerkers van het westen konden aanspraak maken op een pensioen na een gemengde loopbaan. Het kwam erop neer dat het aantal jaren dat een mijnwerker vóór zijn indiensttreding in de KS in een ander bedrijf had gewerkt, werd gelijkgesteld aan werken in de mijnen. Deze regeling werd voor het Oostelijk Bekken niet toegepast.

Na deze gemiste kans begon voor een groot gedeelte van de mijnwerkers de ellende. Het meest schrijnende is dat de mijnwerkers, die één familie vormden, die jarenlang samen gezwoegd hebben, die onze economie op gang hebben getrokken, die volgens Achille Van Acker helden waren, plots hopeloos werden verdeeld. Hebt u ooit een arbeidersstrijd meegemaakt waarbij de arbeiders verdeeld waren omdat zij uiteindelijk ingevolgd ongelijke be-

slissingen werden verdeeld. De verdeeldheid kwam er door de managers, door de overheid, door de vakbonden die op het plan-Gheyselinc inspeelden. De mijnwerkers van het Oostelijk Bekken — de verliezers — werden bijna als schuldigen aangeduid.

Zij hebben nochtans nooit de mijnwerkers van het Westelijk Bekken beschuldigd. Niemand van ons heeft dat gedaan. Wij zijn gelukkig omwille van die regeling.

Wij zijn ook verheugd over het feit dat alle mijnwerkers, zowel uit het Oostelijk Bekken als uit het Westelijk Bekken, achter de gelijkberechtigting staan. Dit werd vorige zondag, in de zaal Salamander in Maasmechelen, nog voor 1500 mijnwerkers — vooral uit het Oostelijk Bekken, maar ook uit het Westelijk Bekken — bevestigd.

Terwijl de mijnwerkers uit het Westelijk Bekken, terecht, over een degelijk pensioen konden beschikken, dienden de mijnwerkers uit het Oostelijk Bekken tot hun 65 jaar armzalig verder te leven van de werkloosheidsvergoedingen.

Mijnheer de minister-president, u weet toch ook dat er voor die mensen geen werk meer is. Zij hebben veertig jaar in de mijn hard gewerkt. Zij waren gespecialiseerd voor het werk in de mijn maar niet voor andere taken. U begrijpt ook wat het voor hen betekent. Zij zijn ontmoedigd.

Limburg ligt onder het Vlaams gemiddelde en ligt nog verder achterop omwille van die duizenden mijnwerkers die nog in het werkloosheidssysteem zitten. Mochten zij eruit gehaald worden, en dat was toch de bedoeling, dan zou het werkloosheidscijfer in Limburg merkkelijk lager liggen. Ik zeg niet dat het lager dan het gemiddelde zou liggen, maar toch lager dan nu het geval is.

Heel wat mensen komen met hun verhalen. Zij wonen in Waterschei

of in Zolder. Dagelijks krijg ik telefoontjes. Ik word voortdurend aangeklampt. De mensen schrijven mij en vrageri hoever de zaak staat en of er nog een kans is. Zij vragen zich af of zij in die uitzichtloze situatie moeten blijven verkommeren. Zij kunnen het niet meer aan. Ik put mijn kracht uit het feit dat ik weet dat wij voor een rechtvaardige zaak pleiten en ik hoop dat die ellende ooit zichtbaar zal worden.

Ik heb u in een vorige interpellatie gesproken over mijn buurman die zijn huis moet verkopen. Hij had een voordelige lening bij de mijn gekregen. Nu heeft hij een werkloosheidsvergoeding. Hij kan geen stookolie meer aankopen. Zijn echtgenote is ziek. Zijn zoon studeert. Hij is moedeloos en hij gaat zijn huis verkopen. Wanneer ik hem zeg dat hij dan een ander huis zal moeten huren dan zegt hij dat het goedkoper zal zijn en dat hij intussen van zijn kapitaal kan leven. Hij heeft geld moeten lenen om stookolie aan te kopen. Dat is geen alleenstaand geval. Ik kan u tientallen voorbeelden van menselijke ellende geven. Het is echt niet meer om aan te zien. Bovendien groeide onder de mijnwerkers de verbittering en het ongenoegen, vooral na het bekend worden van die schandalen, en dat is dan nog eufemistisch uitgedrukt, bij die mensen die als de redders van het vaderland werden beschouwd. Zij hebben de mijnwerkers, op een schaamteloze wijze, met een kluitje in het riet gestuurd. Nu vloeien er miljarden weg. Ze werden door een onbekwaam beleid en door gebrek aan controle verkwanseld. Het gaat hier om 3 miljard frank ; 1,3 miljard frank daarvan ging verloren door Super Club, dan zijn er nog de verkeerd berekende participaties, allerhande beleggingen, nutteloze studies en snoepreisjes.

Mijnheer de minister-president, u begrijpt dat het in dit klimaat normaal is dat de mensen reageren, vooral als men dan nog naar het verschil tussen de groten en de kleinen

Ulburghs

kijkt. De groten kunnen vaak hun hachje redden. In de hoorzittingen van de Vlaamse Raad komen zij sportief over. Zij verklaren dat ze naar best vermogen hebben gehandeld. Intussen creperen de kleinen en zitten zij diep in de miserie. U begrijpt dus het ongenoegen.

Nu serveert men het nummertje van Feniks. Men noemt het nu anders. Om de zes maanden krijgt het een andere naam omdat het zo geladen is. Euro-Disney heeft het voorbije jaar 35 miljard frank verlies geleden. Nu wil men iets in die aard oprichten. Dat zal een ramp zijn. De werkloosheid zal nog toenemen want dit zal niet slagen. Het verleden bewijst dit. We kunnen dit voor de toekomst extrapoleren. Ik ben geen profeet, maar dit kan ik u toch voorspellen. U begrijpt de woede en het ongenoegen.

Mijnheer de minister-president, dan zijn er nog de beloften van de politici. Ik tracht de beloften die ik doe waar te maken. Wat ik zeg, probeer ik ook te doen. Tussen woord en daad mag er geen kloof zijn. Het is daarop dat de politici geoordeeld of veroordeeld zullen worden.

Minister-president Van den Brande : Wilt u concreet zeggen wie u bedoelt.

De heer J. Ulburghs : De heer Gabriels schaarde zich achter zijn partijgenote Frieda Brepoels om het standpunt van de Beweging van de Oostelijke Mijnwerkers geheel te steunen.

De heer Claes, minister van Economische Zaken, heeft in het televisiejournaal van 10 november 1991 gezegd dat er geen enkel probleem zou zijn, inzake de CAO en het koninklijk besluit met betrekking tot het statuut en de pensioenen, om de toepassingsdatum tot 5 januari 1987 te vervroegen en dus naar het Oostelijk Bekken uit te breiden. De heer Claes, minister van Economische Zaken, heeft dat publiekelijk op de

televisie verklaard. Hij behoort toch niet tot de minsten.

Dan komt de klap op de vuurpijl. Op 13 november 1991 waren politici van alle partijen in het Cultureel Centrum van Hasselt aanwezig. Deze vergadering was georganiseerd door Het Belang van Limburg en vond plaats tien dagen vóór die fameuze zwarte dag van 24 november 1991. Al deze politici, en het waren niet de minsten, hebben daar beloften gedaan. Ik kan het weten want ik was daar aanwezig samen met Patrick Dewael van de VLD, Theo Kelchtermans van de CVP, Jaak Gabriels van de VU en Willy Claes van de SP. Deze laatste heeft daar eveneens deze door de Bond positief geïnterpreteerde zin uitgesproken.

Tot besluit kan ik zeggen dat wij uiteraard gelukkig zijn met de pensioenregeling voor de mijnwerkers van het Westelijk Bekken. Deze verworvenheden moeten blijven. Wij vragen wel dat deze goede pensioenregeling ook zou worden toegepast voor de mijnwerkers van het Oostelijk Bekken en voor de mijnwerkers die in de problemen zouden zitten.

De vakbonden zijn bereid daarop in te gaan maar dan moeten de politici duidelijke taal spreken. De brieven van de vakbondsleiders bewijzen dat zij bereid zijn op de kar te springen indien er een opening is, indien er ter zake een initiatief wordt genomen.

Ik kom thans aan mijn vragen tot de minister-president.

Kunt u ons zeggen hoeveel geld er van de KS-portefeuille nog beschikbaar is ? Ik heb u dat enkele weken geleden in de Vlaamse Raad reeds mondeling gevraagd. U hebt toen gezegd dat men het niet precies weet en dat er nog allerlei participaties te gelde moeten worden gemaakt. Wij zijn nu enkele weken later en misschien weet u al iets meer. Dit is toch belangrijk voor de pensioenberekening.

Ten tweede, hoeveel mijnwerkers

zijn er nog werkloos en vallen onder het werkloosheidsstelsel ? Een aantal mijnwerkers heeft om het even welk werk aanvaard. Zij werken soms in erbarmelijke hygiënische omstandigheden.

Ten derde, hoeveel mijnwerkers kunnen door een eerlijk pensioen uit de hoge werkloosheidscijfers gehaald worden ? Limburg kampt met een hoge werkloosheid die blijft stijgen. De werkloosheidscijfers van onze provincie zouden heel wat milder uitvallen indien men de mijnwerkers uit deze cijfers zou schrappen.

Ten vierde, bent u bereid met de federale minister van Pensioenen overleg te plegen over een redelijke en wetenschappelijke berekening van de kostprijs ? De eerste berekening houdt geen rekening met de kosten van een oppensioenstelling.

Ten vijfde, bent u bereid overleg te plegen met de sociale partners ? De vakbonden verklaren dat zij bereid zijn overleg te plegen als de regering daartoe de kans biedt. Ik ben van mening dat het belangrijk is de beschikbare Europese fondsen te gebruiken. Europa zou bereid zijn tot cofinanciering. Er is veel geld voorzien voor de sociaal-economische reconversie van de mijnstreken omdat er heel wat Europese landen met dit probleem kampen. Leden van de Europese administratie bevestigen dat men hiervoor kredieten heeft ingeschreven en dat de betrokken regeringen hierop aanspraak kunnen maken. Is de Vlaamse regering daartoe bereid ?

Ten slotte, bent u bereid overleg te plegen met een delegatie van de Beweging Oostelijke Mijnwerkers (BOM) om hun dramatische problemen te aanhoren en samen met hen naar een menselijke en sociale oplossing te zoeken ?

De voorzitter : Wensen andere collega's zich bij deze interpellatie aan te sluiten ?

De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik sluit mij aan bij de bekommernis van collega Ulburghs inzake een rechtvaardig sociaal statuut voor elke ex-mijnwerker. Ik begrijp dat deze problematiek voor de Vlaamse regering niet eenvoudig is omdat zij niet bevoegd is voor de pensioenwetgeving. Ik wil drie vragen stellen en twee opmerkingen maken.

Ten eerste, de Vlaamse Raad heeft vorig jaar een debat gevoerd over het bedrijf Kempense Steenkoolmijnen. De structuur van KS is ondertussen gewijzigd. Wordt er voldoende informatie gegeven over de resterende middelen en hun aanwending ?

Ten tweede, biedt de ongelijkheid tussen de mijnwerkers van het Oosten en het Westen geen juridische argumenten ? De sluiting van het Oostelijk Bekken was voorzien binnen de periode 1987-december 1989. Vóór de beëindiging van de activiteiten van de oostelijke mijnzetel werd, in juli 1989, een CAO gesloten voor de mijnwerkers van het westen. Moet de gesloten CAO voor de mijnwerkers van het Westelijk Bekken niet toegepast worden op die van het oosten, die geen CAO gesloten hadden maar enkel een overeenkomst op basis van wederzijdse goedkeuring ?

Ten derde, heeft de Vlaamse regering met de federale regering en met de Europese Gemeenschap contact opgenomen om een oplossing te zoeken ?

Ik stel voor dat de Vlaamse regering, binnen afzienbare tijd, dit dubbele contact organiseert. Op die manier schept men klaarheid in dit netelig dossier. Niemand heeft er baat bij dat het antwoord uitblijft.

De voorzitter : De heer Sleecx heeft het woord.

De heer J. Sleecx : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega Ulburghs heeft het

dossier, dat reeds vier jaar aansleept, uitvoerig toegelicht.

Ik beperk mij dus tot een twee- of drietal belangrijke vaststellingen. Persoonlijk heb ik reeds enkele massaverzamelingen — en ik druk op het woord massa — bijgewoond, zoals bijvoorbeeld nog zondag laatstleden, waar meer dan 1.500 personen in de Salamander te Maasmechelen aanwezig waren. De vier personen die door de heer Ulburghs werden geciteerd waren eveneens aanwezig. Zij werden terecht door de aanwezigen in de zaal uitgebreid ondervraagd.

Mijn ervaring is dat ik ter plaatse zeer goed de geestesgesteldheid van deze mensen heb kunnen aanvoelen, vooral de strijdlust die bij hen aanwezig was. Ik zal dit aan de hand van een voorbeeld illustreren. Op een bepaald ogenblik werd gevraagd of men bereid was naar Brussel te gaan manifesteren. Spontaan wilden enkele honderden op dit voorstel ingaan. Dit alleen maar om te zeggen dat het probleem zeer sterk deze mensen beroert. Ik voeg er onmiddellijk aan toe dat het niet alleen om mensen ging die destijds in het Oostelijk Bekken werkten, maar ook om een aantal van het Westelijk Bekken. Deze laatsten hebben duidelijk gezegd zich te kunnen aansluiten bij de eisen van de arbeiders van het Oostelijk Bekken.

Een eerste vaststelling is het enorm grote ongenoegen dat bij de ex-mijnwerkers heerst omwille van de bestaande discriminatie tussen Oost en West. De redenen waarom de pensioenregelingen van het Westelijk bekken voordeliger zijn dan die van het Oostelijk Bekken, zijn mijns inziens voldoende bekend. Misschien heeft het wel iets te maken met de indertijd gedemonstreerde strijdvaardigheid van de mijnwerkers uit het Westelijk Bekken.

Een tweede vaststelling *fa* dat het ongenoegen en de enorme werkloosheid onder de ex-mijnwerkers een uitermate geschikte voedingsbodem

is voor extreem-rechts. Deze thesis hoeft geen verder betoog.

Daarbij Komt nog dat de ex-mijnwerkers maar al te goed beseffen dat heel wat miljarden werden verkwaanseld. Uit de talrijke voorbeelden zal ik er één aanhalen, dat trouwens ook in de zaal werd geuit, namelijk de Super Club-affaire van de heer De Prins, waarbij toch sprake was van 1,3 miljard frank. De mensen kunnen niet aannemen dat men enerzijds niet in staat is een inspanning te leveren en anderzijds gelden zo maar worden verkwaanseld. Mijnheer de minister-president, ik zeg u met zoveel woorden wat er precies bij de mijnwerkers leeft.

De KS-gelden voorzien voor de reconversie met tewerkstelling tot gevolg, vielen, zacht uitgedrukt, zeer mager uit voor de mijnwerkers. Hier nijpt het schoentje. Niettegenstaande de herhaalde beloften over het creëren van nieuwe tewerkstelling, stelt men nu vast dat deze ex-mijnwerkers gewoon niet meer aan de bak komen en dat er een aantal in een armoedesituatie zijn terechtgekomen. Vandaar dat bij deze mensen het gevoelen leeft dat zij destijds door de overheid werden bedrogen. Het is immers gevaarlijk wanneer de mensen hun vertrouwen in de overheid beginnen te verliezen.

Ik tracht alleen te registreren wat ik ter gelegenheid van deze vergaderingen heb aangevoeld, gezien en gehoord. Het is het gevoelen steeds opnieuw van alles te worden beloofd maar telkens weer te worden bedrogen. Mijnheer de minister-president, ik sta erop dat gevoelen van frustratie dat bij de mijnwerkers duidelijk aanwezig is nogmaals te beklemtonen.

Het klinkt misschien een beetje gepassioneerd. Ik geef toe dat de oproep van de heer Ulburghs bij sommigen misschien emotioneel kan overkomen, maar u moet er mee geconfronteerd worden om ook door die emotionaliteit te worden gegrepen. Terloops wens ik toch te zeggen

Sleeckx

dat politiek toch heel wat meer is dan alleen de ratio. Politiek heeft ook met het gevoel te maken. U moet er dagelijks tussen leven om te weten wat de mensen meemaken en om de frustraties aan te voelen.

Dan hoor ik zeggen — en ik stond machteloos toen dat gebeurde — dat er voor de verkiezingen door alle partijen beloften werden gedaan. Dat is gebeurd in het Cultureel Centrum op 13 november 1991 door de heren Claes, Kelchtermans, Gabriels, Dewael en Jef Ulburghs. Ik meen dat het hier niet om de minsten gaat.

Collega's, daardoor creëert men als het ware een gevoel dat het nog allemaal kan. Men laat uitschijnen dat de zaken nog kunnen worden omgedraaid. Men heeft de strijd van deze mensen nog extra gevoeld. De politiek heeft heel wat van haar geloofwaardigheid verloren, precies omwille van het feit dat een aantal gedane beloften niet werden nagekomen.

De politici die deze beloften hebben gedaan moeten hun verantwoordelijkheid opnemen.

Mijnheer de minister-president, ik wens u nog een paar vragen te stellen. Enkele daarvan werden reeds door de heer Ulburghs gesteld. Dat kan ook niet anders, want wij registreren de vragen die de mensen in de zaal naar voren hebben gebracht. Dat is niet eenmaal maar verscheidene keren gebeurd.

Ten eerste, heeft de minister-president enig idee van de meeruitgaven die zouden voortvloeien uit de gelijkshakeling van de pensioenen tussen het Oostelijk en het Westelijk Bekken ?

Ten tweede, kan de minister-president mij meedelen hoeveel geld er van de KS-portefeuille nog beschikbaar is ?

Ten derde, kent men de exacte

werkloosheidsgraad van de ex-mijnwerkers sinds de sluiting van de mijnen ? Hoeveel ex-mijnwerkers van het oostelijk bekken zijn dus opnieuw in het arbeidscircuit terecht gekomen ?

Ten vierde — en dit is een zeer belangrijke en misschien de meest cruciale vraag van vandaag — is de minister-president bereid het dossier te heropenen en samen met de federale minister van Pensioenen de bestaande discriminatie tussen het Oostelijk en het Westelijk Bekken te bespreken en weg te werken ?

Ten vijfde, het zou misschien belangrijk zijn om, via een delegatie van mijnwerkers van het Oostelijk Bekken, de ernst van de toestand te onderzoeken. Ik vraag dit te doen via een delegatie omdat deze mensen de eerste bron zijn. Zij kunnen veel beter de gevoelens van frustratie, van hoop misschien, registreren en naar voren brengen dan een aantal parlementsleden die er toch een beetje verder af staan. We zouden van de mensen zelf moeten horen wat er bij hen leeft met de bedoeling om de echte situatie van deze mijnwerkers te leren kennen. Ik zal het duidelijker formuleren. Is de minister-president bereid een delegatie van ex-mijnwerkers te ontvangen om zo hun problemen te leren kennen ?

Ik verontschuldigd mij voor de overlapping van mijn vragen met die van de voorgaande sprekers.

Tot besluit vraag ik nog om geen valse hoop te scheppen, om zeer duidelijk te zeggen of het kan of niet. Immers, valse hoop creëren, uit welke hoek dat ook moge komen, is ongezond, zorgt voor frustraties en schept een bodem voor extreem rechts.

Mijnheer de minister-president, ik dring erop aan dat u dit dossier grondig zou onderzoeken en contact zou nemen met uw federale collega die bevoegd is voor Pensioenen.

De voorzitter: De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, u hebt een onverkwikkelijk dossier geërd. De Limburgers komen geregeld in opstand omdat zij dikwijls gerold werden. Ik geef slechts één voorbeeld : ter compensatie voor een Waalse mijn, heeft men die van Genk, de meest moderne, gesloten. Men heeft vaak met twee maten en twee gewichten gewerkt. Ik beklemtoon dat de winsten van de Limburgse steenkoolmijnen gebruikt werden om de Waalse tekorten te verminderen. Nadien, toen het slechter ging, heeft men het hele immobiliënpatrimonium van de oude structuur losgekoppeld. Limburg bleef verweesd achter. Wij stellen andermaal een discriminatie en een ongelijke sociaal-economische behandeling vast. Ik wil daar later dieper op ingaan.

De huidige politieke mentaliteit is bedroevend. Het is niet altijd goed de dingen op een te eenvoudige manier voor te stellen. De Limburgers stellen vast dat de veelkoppige draak van KS reeds zoveel geld opgeslokt heeft als nodig voor de geldelijke gelijkshakeling. Ik schaam mij er niet voor te zeggen dat men de indruk heeft dat de Limburgse vakbonden en politici werden uitgekocht. Belangrijke tenoren zoals Claes, Gabriels en Dewael, die hard van stapel liepen, hielden op een bepaald ogenblik de boot af.

De vorige sprekers hebben de problematiek van de politieke beloften reeds behandeld. Ik stel vast dat men gemakkelijk politieke beloften en geschreven akkoorden aan zijn laars lapt.

In dit geval moet men niet verwonderd zijn dat parlementsleden die hun woord aan de Limburgers hebben gegeven - en het was het mijne niet - en hun beloften niet hebben gehouden, worden afgestraft.

Mijnheer de minister-president, ik vind dat het hoog tijd wordt om een grondige evaluatie te maken over de uitvoering van de KS-besluiten.

Olaerts

Wanneer wij, Vlamingen, beweren beter te zijn dan de Walen, stel ik niettemin vast dat in het KS-dossier ook een aantal bestuurders van bepaalde zaken worden beticht. Dit heeft alles te maken met ethiek en de heersende mentaliteit. Alle beleidsverantwoordelijken zouden daaruit de passende consequenties moeten trekken.

De mijnwerkers werden werkloos en kregen een herscholing. Het zou belangrijk zijn mensen te ontmoeten die destijds werkloos werden en nadien herscholingskansen kregen en een nieuwe job vonden ; hun ervaringen zouden leerrijk zijn. Men zou het indrukwekkende cijfer moeten kennen van hen die opnieuw hun job verloren omdat de beroepsopleiding niet altijd optimaal was en meestal niet aansloot bij de heersende mentaliteit.

Zeer belangrijk in dit dossier blijft de eventuele Europese inbreng. Ik geef toe dat wij amateuristische stappen hebben gedaan, maar ik kan er evengoed van uitgaan dat dit amateurisme te wijten was aan onvoldoende ondersteuning. Behoorde het immers niet tot de mogelijkheden effectief een steunaanvraag bij de Europese Commissie in te dienen ? Waarom werd destijds zelfs geen goed gestoffeerd dossier samengesteld ?

Mijnheer de minister-president, ik vraag u zeer uitdrukkelijk of alle mogelijke oplossingen wel op een professionele manier werden onderzocht en of de mogelijkheden nu volledig zijn uitgeput. Inderdaad, wanneer het bijvoorbeeld gaat over de behandeling van de pensioendossiers en men vaststelt dat er blijkbaar nog geen overleg heeft plaatsgehad tussen het Vlaamse en het federale niveau, dan lijkt een dergelijk overleg niet alleen opportuun maar dringend noodzakelijk. Trouwens, ik ben er nog steeds van overtuigd dat de middelen die aan Limburg rechtmatig toekomen, werden besteed aan niet-

Limburgse doeleinden. Ik verwijs onder meer naar de financiële injectie in de coördinatiecentra. Hebben dergelijke injecties wel altijd de belangen van Limburg gediend ?

Mijnheer de minister-president, u zou mij van een grote bekommernis kunnen verlossen. Ik neem nu de BOM-nota ter hand waarin de eisen van duizenden mensen zijn verwoord. Voorafgaandelijk wil ik u daarover een vraag stellen. Zou u willen aanduiden op welk punt de nota, die ik hier zal voorlezen, niet correct is, fundamentele misvattingen of onwaarheden bevat ?

Aan de uiteenzetting van mijn collega's, wil ik nog één punt toevoegen. Daarbij verwijs ik naar 1989 toen de toenmalige minister van Economie, KMO en Energie, de heer De Batse-lier, beloofde een werkgroep op te richten waarin alle betrokken overheden zouden meewerken. Naar het schijnt zou deze werkgroep nooit hebben bestaan.

Het dossier van de reconversie in Limburg, die mij zeer na aan het hart ligt, werd hier door mijn collega's grondig uiteengezet.

Het klinkt misschien een beetje saai, maar het is het essentiële verhaal. Ik meen dat ik ook mijn stem moet laten horen bij de verdediging van de mijnwerkers uit Limburg, zonder de nuanceringen die ik er zelf zou bij maken.

Mijnheer de voorzitter, sta mij toe een correcte weergave van de feiten te geven. Ik zal spreken over het onderzoek naar de besteding van de KS-gelden, de sociale begeleiding en de verschillende behandeling van de mijnwerkers uit het Oostelijk en het Westelijk Bekken. Het staat hier zeer duidelijk. De sluiting van de Limburgse mijnen laat vooralsnog een belangrijk sociaal probleem bestaan, namelijk dat van de ongelijke afvloeiingsregeling voor mijnwerkers voor het Oostelijk en het Westelijk Bekken, waarbij de regeling voor de mijnwerkers van het

Westelijk Bekken, bij de herstructurering van 1989, uitdrukkelijk gunstiger is inzake de rechten op het mijnwerkersstatuut en -pensioen. Deze twee elementen maken wezenlijk deel uit van de bestaanszekerheid van de mijnwerker. Ik ben altijd geneigd hier commentaar bij te geven maar ik zal dat niet doen en trachten dit zo neutraal mogelijk naar voren te brengen.

Op 28 april 1987 moesten de mijnwerkers van Waterschei, Winterslag en Eisden, in totaal ongeveer 6.500 mensen, een verplichte, individuele keuze maken voor een of andere afvloeiingsregeling. De mijnwerkers uit het Westelijk Bekken konden toen vrijwillig een keuze maken om te stoppen met een van de afvloeiingsregelingen. 5.782 mijnwerkers hebben het bedrijf verlaten met een premie. 3.956 hadden de mogelijkheid met pensioen te gaan wegens invaliditeit of voldoende dienstjaren. In deze twee cijfers zijn ongeveer 2.800 mensen van de westelijke mijnen begrepen.

762 mijnwerkers van het Oostelijk Bekken kozen voor een voortzetting van hun loopbaan door overplaatsing naar het Westelijk Bekken. Strikt juridisch gezien ging het hier niet om een CAO. Het was een sociale overeenkomst tussen de werkgever en elke werknemer afzonderlijk. Over die sociale overeenkomst kunnen vragen worden gesteld. Er werd in elk geval langdurig onderhandeld met de leiding van de vakbonden al hebben zij geen akkoord *sensu stricto* bewerkstelligd. Dit laatste punt is dus ook een merkwaardige zaak.

In de loop van 1988 werd aan de arbeiders nog een tussenregeling aangeboden, met name de mogelijkheid om het bedrijf te verlaten met een premie van 500.000 frank. 807 mijnwerkers maakten hiervan gebruik. De sociale begeleiding van de tweede herstructurering, op initiatief van de Vlaamse regering ingevolge een beslissing van 26 mei 1989, leidt,

Olaerts

in tegenstelling tot 1987, tot het sluiten van een CAO op 4 juli 1989. Deze CAO wordt bekrachtigd door een koninklijk besluit en voorziet, naast de begeleidingsmaatregelen, afvloeiingspremies en voortzetting van de loopbaan met het belangrijke voordeel dat elke mijnwerker, ongeacht het aantal dienstjaren, het mijnwerkersstatuut bekomt. De mijnwerkers die vóór 31 december 1996 tien dienstjaren realiseren kunnen bij KS een beroep doen op het stelsel van pensioen na een gemengde loopbaan. De beroepsbezigheid als werknemer, voorafgaand aan het mijnwerkersberoep, wordt dus gelijkgesteld met het beroep van mijnwerker, zoveel jaren als nodig voor het bereiken van het recht op nachtvergoeding.

De verschillen voor de individuele mijnwerker, naargelang de herstructurering waardoor hij wordt getroffen, zijn dus erg groot.

In hoofde van de mijnwerkers van KS bestaat er aldus een ongelijke behandeling bij afvloeiing. Dit zorgt voor een problematiek die, ruim vijf jaar na de eerste mijnsluiting, in Limburg nog steeds brandend actueel is en een ernstige hypotheek op de reconversie in de streek legt.

De elementen in deze discussie zijn dus van verschillende aard.

Ten eerste, de keuze was niet vrij en was zelfs gemanipuleerd.

De sociale omstandigheden waarin de mijnwerkers van het Oostelijk Bekken tegen uiterlijk 28 april 1987, een individuele keuze hebben moeten maken, waren bedenkelijk. Er was niet alleen een wekenlange staking aan de gang maar vooral de door KS georganiseerde voorlichting inzake het keuzepakket was onduidelijk en tegenstrijdig. Tientallen getuigenissen van ex-mijnwerkers bewijzen dat zij door de KS-kaderleden gemanipuleerd werden om te kiezen voor een financiële vertrekregeling

en niet voor overplaatsing naar het Westelijk Bekken. Heel wat mijnwerkers hebben hun gedane keuze willen herzien. Zij die hun keuze voor overplaatsing en werkzekerheid wensten om te zetten in een vertrekpremie, ondervonden geen moeilijkheden. Zij die hun premie wilden ruilen voor werkzekerheid vingen bot. Tijdens de voorlichting deed KS alle moeite om de overplaatsing naar het Westelijk Bekken onaantrekkelijk te maken. Zij die voor werkzekerheid kozen, hadden geen zekerheid qua functie en salaris en konden geen beroep doen op bedrijfsvervoer. KS verklaarde uitdrukkelijk dat zij geen werkzekerheid kon garanderen indien teveel mijnwerkers voor de overplaatsing zouden kiezen. De paginagrote advertentie in de krant Het Belang van Limburg van 24 april 1987 waarin de heer Ghyselincx het vertrek uit de mijnen als enige gezonde keuze voorstelt, is een belangrijk voorbeeld van manipulatie van de publieke opinie tijdens die periode. Men mag niet uit het oog verliezen dat deze krant, die tijdens de stakingsperiode een van de belangrijkste informatiebronnen was, ongeveer 80 procent van de Limburgse lezersmarkt bestrijkt.

Op 19 april 1989 verklaart de heer Ghyselincx tijdens een hoorzitting in de Commissie voor Economie en Tewerkstelling van de Vlaamse Raad, ik citeer : " de enige reden waarom in april 1987 werd gekozen voor een van de vertrekmogelijkheden was de onzekerheid. Dit was opzettelijk gedaan om enig succes te hebben".

Tijdens die vergadering bevestigde de heer Ghyselincx ook de factoren in verband met de onzekerheid qua functie en salaris.

De zogenaamde eerbare overeenkomst tussen de individuele mijnwerker en de KS — behoudens de regeling voor de oudere werknemers via CAO 17 waardoor de ondergronders met 20 en de bovengronders met 25 jaar dienst met pensioen kunnen gaan — is wel degelijk een socia-

le overeenkomst die juridisch ongelukkig is en politiek en sociaal onaanvaardbaar omdat zij gebaseerd is op onzekerheid; Bovendien werd de reglementering van het Verdrag van Parijs niet gerespecteerd. Dit Verdrag bepaalt dat de ontslagregeling onderhandeld moet worden met de vertegenwoordigers van het personeel in de ondernemingsraad. Dit is niet gebeurd. De syndicale afgevaardigden werden van deze regeling evenmin op de hoogte gebracht. Er werden wel rechtstreekse gesprekken gevoerd tussen KS en de vakcentrales, maar niet in Limburg, noch in de nationale gemengde mijncommissie. De mijnwerkers die door de eerste herstructurering getroffen werden, zijn niet behandeld volgens de principes van het Verdrag van Parijs. Hierdoor kregen zij niet de kans een beter pakket van sociale begeleidingsmaatregelen af te dwingen.

Ten slotte wil ik het ook nog even hebben over de ongelijke behandeling. De mijnwerkers waren allen werknemers in hetzelfde bedrijf, KS. In de eerste fase van de herstructureringsperiode, ingevolge een regeringsbeslissing bepaald tot 31 december 1989, werd de CAO over de sluiting van het Westelijke Bekken gesloten, namelijk op 4 juli 1989 en bevestigd bij koninklijk besluit van 11 november 1989. Deze beslissing was restrictief en in het voordeel van hen die nog in dienst waren op 26 mei 1989. Op zijn minst wordt hier het gelijkheidsbeginsel geschonden. Uit het artikel 6 van de Belgische Grondwet volgt dat elke ongelijke behandeling en elk onderscheid tussen categorieën een schending van het gelijkheidsbeginsel en een ongeoorloofde discriminatie uitmaakt als voor die ongelijke behandeling geen objectieve criteria bestaan die redelijkerwijze te verantwoorden en evident zijn.

In het geval van de sluiting van de laatste Limburgse mijnen is door de overheid geen redelijke verantwoording gegeven voor de ongelijke be-

Olaerts

handeling van de verschillende categorieën mijnwerkers en voor het onderscheid dat wordt gemaakt bij het valideren van de arbeidsperiode voor de berekening van het mijnwerkerspensioen van de gewezen arbeiders van KS-west en KS-oost.

Te noteren valt dat de Vlaamse regering in juni 1989 op initiatief van de minister van Economie, KMO en Energie bereid werd gevonden het systeem van de goedkope mijnwerkerslening, artikel 57bis van de Huisvestingscode dat van toepassing was op alle mijnwerkers tot 1 juni 1989, uit te breiden voor de westelijke mijnwerkers tot 1 januari 1997. Na ingewonnen advies bij de Raad van State werd deze regeling tot deze laatste datum verlengd en diende ze te worden uitgebreid voor alle mijnwerkers onder verwijzing naar het gelijkheidsbeginsel uitdrukkelijk vermeld door de Raad van State, dus ook tot de oostelijke mijnwerkers. De ongelijke behandeling werd aldus de facto erkend en rechtgezet.

Enkele oostelijke mijnwerkers poogden na de uitspraak van de Raad van State gelijke rechten te bekomen door de nietigverklaring van het koninklijk besluit van 11 september 1989. Dit verzoek werd door de Raad van State verworpen. Op te merken valt dat de Raad van State zich niet heeft uitgesproken over de grond van de zaak, namelijk de al dan niet discriminatie van de oostelijke mijnwerkers, doch slechts bevestigde dat het genoemde koninklijk besluit op een wettelijke manier tot stand was gekomen. De mijnwerkers hadden aangestuurd op een uitspraak over de eventuele ongelijke behandeling. Paradoxaal genoeg werd hun visie gesteund door de auditeur van de Raad van State doch, zoals gezegd, niet bijgetreden in de definitieve uitspraak.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik heb speciaal dit oude BOM-document uit mijn dossier opgediept. Wanneer men

weet dat het erop of eronder is, zou ik het bijzonder appreciëren indien men in de Vlaamse Raad en in de Vlaamse regering grondig werk zou willen maken van dit document en de onjuistheden die er eventueel in voorkomen, weerleggen. Men moet kleur bekennen. Men moet nagaan welke middelen die het dossier biedt nog niet zijn uitgeput. De onhebbelijkheden ten opzichte van Limburg moeten ophouden. Ook is beseft dat het vervelend is steeds opnieuw de discriminatie van deze provincie te moeten aanklagen. Ik kan trouwens ook nog naar andere dossiers verwijzen.

Ik wil de nota nogmaals neerleggen. Zij zou de basis moeten vormen voor een definitieve beslissing. Ook op het hoogste echelon moeten alle mogelijkheden volledig worden uitgeput. Men moet klare taal spreken en een uitspraak doen over dit nog aan te vullen dossier.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik beseft — en ik gebruik dat niet als stijlfiguur — dat de collega's het woord hebben gevoerd vanuit een bijzonder grote bekommernis en bewogenheid. Zij getuigen hiermee van een grote waardering voor datgene wat de mijnwerkers voor ons land en voor Vlaanderen betekenen.

Onze waardering is er niet minder om, maar eerlijkheid is ook een vorm van elementaire waardering.

Ik zal de feiten even opnieuw op een rijtje zetten. We kennen de feiten maar ik wil ze zelf nog eens luidop aangeven.

Zoals u weet werden de vijf zetels van het Kempense steenkoolbekken in fasen gesloten. In 1986 werd besloten tot de sluiting van het Oostelijk Mijnbekken, met name de zetels van Waterschei, Eisden en Winter slag. In deze zetels waren 10.750 mijnwerkers actief. Aan de mijnwer-

kers werd een keuze gelaten voor hun verdere loopbaan. Ofwel kozen zij voor een vertrekpremie, zoals reeds werd gezegd, ofwel kozen zij voor een overplaatsing naar het Westelijk Bekken met een beloofde werkzekerheid tot 1996.

Ook al kunnen bedenkingen worden gemaakt over de keuze die al dan niet gericht zou geweest zijn, als beleidsverantwoordelijke moet ik ervan uitgaan dat er een keuze kon worden gemaakt. Derhalve is de vrijwillige keuze die kon worden gemaakt inderdaad een keuze. Dat is buitengewoon belangrijk voor onze besluitvorming. Er werd tot een vervroegde sluiting van de mijnen in het Westelijk Bekken besloten, met name Heusden, Zolder en Beringen, en naar aanleiding van deze vervroegde sluiting werd door de federale regering een collectieve arbeidsovereenkomst gesloten. Ik ben misschien niet slecht geplaats om te weten in welke omstandigheden, hoe en onder welke voorwaarden, deze collectieve arbeidsovereenkomst tot stand is gekomen.

Deze CAO maakt melding van de zogenaamde gemengde loopbaan. Een aantal mijnwerkers met onvoldoende dienstanciënniteit bij de Kempense Steenkoolmijnen kregen het voordeel van een mijnwerkerspensioen omdat de dienstjaren bij andere ondernemingen, vooraleer zij bij de Kempense Steenkoolmijnen in dienst traden, ook als mijnactiviteit werden gehonoreerd.

Het surplus aan pensioenkosten zou uit de KS-enveloppe worden gefinancierd.

Over de opportuniteit en de mogelijkheid om deze sociale begeleiding, meer bepaald om de pensioenregeling voor de mijnwerkers uit het Oostelijk Bekken opnieuw bespreekbaar te stellen, moet ik uitdrukkelijk verwijzen naar vroegere standpunten van de Vlaamse regering, hierin gesteund door de Vlaamse Raad. Daarin wordt uitdrukkelijk gezegd dat verder overleg niet was aangewe-

Van den Brande

zen en een herziening van de gemaakte overeenkomsten niet mogelijk was.

Ik zal proberen de gestelde vragen zo concreet mogelijk te beantwoorden.

In verband met het probleem van de beschikbaarheid van de middelen in de KS-portefeuille heb ik enkele weken geleden gezegd dat de opdracht tot waardering uitdrukkelijk is gegeven. Zodra ik over de juiste, spijker-vaste cijfers beschik, zal ik deze onmiddellijk meedelen.

Men heeft voor de reconversie 37 miljard frank ingeschreven : 30 miljard frank voor de LIM, 8 miljard frank voor diversificatieprojecten, 13 miljard frank voor KS en 13 miljard frank voor het algemeen Vlaamse beleid.

De Vlaamse regering wenst de resterende gelden samen te brengen in een Limburgfonds. Dit fonds zal beschikken over de resterende bedragen van de LIM, de bedragen voor de diversificatie en het KS-saldo. Een aantal participaties van KS in LIM worden geprivatiseerd. De opbrengst zal eveneens in het Limburgfonds gestort worden.

Mijnheer de voorzitter, ik beklemtoon dat ik de besluiten van de onderzoekscommissie inzake KS strikt overgenomen heb. Zij zijn de basis van de herstructurering van het openbaar economisch initiatief, van de reconversie en van de toekomst van Limburg.

Van de 13 miljard frank voor het algemeen Vlaams beleid is 3,5 miljard frank bestemd voor de pensioenen van KS-West en 1,2 miljard frank voor de mijnwerkerslening. Deze bedragen zullen misschien onvoldoende zijn om de engagementen na te komen.

De tweede vraag handelt over het aantal werkzoekenden onder de mijnwerkers. Ik beschik over zeer

recent cijfermateriaal van de VDAB. Na het eerste herstructureeringsplan voor KS van eind 1986 besloten ongeveer 10.000 mijnwerkers KS te verlaten. 4.000 mijnwerkers kozen voor een vorm van pensioen. 5771 mijnwerkers boden zich aan op de arbeidsmarkt. 800 mijnwerkers maakten in 1988 gebruik van een tussentijdse afvloeieregeling. Van de 5771 mijnwerkers waren er eind 1993 821 uitkeringsgerechtigd volledig werkloos. Naar aanleiding van het tweede herstructureeringsplan van mei 1998 besloten ongeveer 5500 mijnwerkers KS te verlaten. 3100 mijnwerkers kwamen in aanmerking voor een of andere vorm van pensioen. De overige 2316 kozen om KS te verlaten. Op 31 december 1993 waren hiervan 283 uitkeringsgerechtigd volledig werkloos. In totaal waren er op 31 december 1993 1407 mijnwerkers als werkloze ingeschreven, waarvan 1104 uitkeringsgerechtigd volledig werkloos. Het totaal aantal werkloze mijnwerkers ouder dan 40 bedroeg op 31 december 1993 340 waarvan 331 in het oosten. In het oostelijk bekken zijn 527 mijnwerkers ouder dan 35 jaar. Deze cijfers geven op correcte wijze de omvang aan van het probleem. Ik wens met deze cijfers niet de problematiek te minimaliseren. Het is mijn plicht de juiste cijfers mee te delen. Uit deze cijfers blijkt dat het onjuist is dat duizenden met een acuut probleem zouden kampen. Ik herhaal echter dat niet de kwantiteit belangrijk is maar wel elk individu met zijn eigen persoonlijkheid.

Op dit punt wil ik trouwens een algemene bedenking maken. Wanneer de idee van een gemengde loopbaan werd aanvaard voor sommige werknemers van KS en de vooraf gepresteerde jaren als niet-mijnwerker nagenoeg gelijk werden gesteld aan de jaren dienst als mijnwerker, beoogden een pensioengerechtigde uitkering in het kader van de gehele mijnwerkersregeling. De vraag is of eenzelfde gemengde loopbaan in andere omstandigheden al dan niet door de minister van Pensioenen zou kunnen worden overwogen.

Op een volgende vraag met betrekking tot de berekening van een analoge regeling voor de twee bekkens, moet ik antwoorden niet in bezit te zijn van deze berekeningen omdat de voorafgaande essentiële vraag is te weten of er principieel bepaalde mogelijkheden bestaan in hoofde van de Vlaamse regering.

De heer J. Sleecx : Wat bedoelt u met principieel ?

Minister-president L. Van den Brande : De berekeningen die werden gevraagd om de kostprijs te bepalen van een regeling die een gelijkstelling zou inhouden, zijn niet in mijn bezit. De essentiële vraag die beleidsmatig aan de orde is is van principiële aard, namelijk of er kan worden teruggekomen op bepaalde afspraken die destijds werden gemaakt of regelingen die toen werden getroffen.

Mijnheer de voorzitter, ik stel mij niet in de plaats van degenen die met grote bekommernis en grote beweging hebben gehandeld. Ik zelf heb de taak die mij is opgedragen. Zij houdt in dat ik op basis van de standpunten van de Vlaamse regering in het verleden, daarin gesteund door de Vlaamse Raad, vandaag wil herbevestigen dat ik geen ruimte zie voor een nieuw initiatief om een gelijkstelling of aanpassing mogelijk te maken. Uiteraard ben ik steeds bereid tot, en beschikbaar voor verdere gesprekken. Het is goed beleidsmatig duidelijkheid na te streven. Aan de voorzitter van de beweging van oostelijke mijnwerkers heb ik geschreven dat een onderhoud eventueel geen wijziging kan aanbrengen in het beleid dat, wat mij betreft, steunt op inzichten van de Vlaamse regering in het verleden. Derhalve kan een dergelijk onderhoud geen nieuwe elementen aanbrengen om terug te komen op een standpunt dat eertijds werd ingenomen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik meen derhalve te kunnen concluderen dat ter zake de Vlaamse regering

Van den Brande

haar houding heeft bepaald, die ik herbevestig en die in de toekomst ook mijn houding zal zijn.

Ik meen te hebben gepoogd mijn waardering uit te spreken voor de bekommernis en de bewogenheid die aan de grondslag liggen van de interpellaties. Ik zou oneerlijk zijn mocht ik niet in alle duidelijkheid zeggen geen ruimte te zien om terug te komen op de eerder genomen beslissingen.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs : Mijnheer de voorzitter, vooraf wens ik u te zeggen dat ik een motie zal indienen.

Ik wens een paar bedenkingen te formuleren in verband met de toelichting die ons door de minister-president werd gegeven.

Men kan uiteraard lang redetwisten over de vrijheid van keuze, maar wij weten hoe dit gebeurd is. De geschiedenis zal recht spreken over die fameuze vrijheid van keuze die er niet was.

U herneemt uw standpunten — u kunt waarschijnlijk moeilijk anders — die van de Vlaamse regering en van de Vlaamse Raad. Ik vind het belangrijk dat u bereid bent tot een onderhoud. Gaat het hier alleen om een pro-forma onderhoud of is er ergens nog een doorbraak mogelijk ?

Minister-president L. Van den Brande : Opdat er geen onduidelijkheid zou bestaan geef ik u lezing van mijn brief van 4 februari 1994 aan de heer Ooms van de "Beweging Oostelijke Mijnwerkers". Ik citeer : "Met betrekking tot de vermelde problematiek acht ik het nuttig te verwijzen naar het standpunt en de toelichting die u reeds eerder werden overgemaakt. In het Oosten werden individuele contracten afgesloten, in het Westen een CAO, waardoor de Vlaamse regering geen bevoegdheid

meer heeft. Het afsluiten van de CAO behoort tot de bevoegdheid van de federale regering." Ik heb dit punt niet uitdrukkelijk willen naar voren brengen omdat ik het debat daarover niet formeel wil sluiten. Ik citeer verder : "De Vlaamse regering blijft erbij dat de akkoorden uit het verleden dienen te worden uitgevoerd. Tegen deze achtergrond dien ik u spijtig genoeg mee te delen dat een nieuw onderhoud geen wijzigingen in deze aangelegenheid tot gevolg kan hebben."

De heer J. Ulburghs : Dan is er het voorstel van uw collega minister De Batselier van 27 november 1989 waarin hij de oprichting van een werkgroep voorstelt. In deze werkgroep zouden vertegenwoordigers van de federale regering, van de KS en van de Beweging Oostelijke Mijnwerkers zetelen. Dit is toch een belangrijk voorstel. Bestaat die mogelijkheid nog ?

In verband met de berekening van de kosten spreekt u over de principiële vraag. Ik zou daarover graag nog enige verduidelijking krijgen.

U hebt niet over de Europese Unie gesproken. Misschien hoorde dat er niet bij. De Europese Unie zou eventueel bereid zijn over de brug te komen en te cofinancieren. Dat is toch ook belangrijk om in het dossier te worden vermeld.

Tot slot wens ik te zeggen dat het aangedane onrecht niet wordt weggenomen. Niet alleen is er het gebrek aan vrijheid van keuze, maar is er ook de discrepantie tussen individuele contracten en collectieve overeenkomsten. Dat is een heel belangrijk onderscheid dat men moet maken. Zich daarop steunen zou wel eens een heel wankelbare positie kunnen zijn.

De voorzitter : De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden : Ik verbind geen conclusies aan de verklaringen van de minister-president. Uit zijn

verklaringen blijkt echter dat er geen ruimte meer bestaat voor een gesprek en dat de Vlaamse regering dit dossier als afgehandeld beschouwt.

Ik ben van oordeel dat er voor de mijnwerker slechts één weg overblijft, namelijk de juridische.

Minister-president L. Van den Brande : Ik bevestig dat dit dossier voor de Vlaamse regering afgehandeld is. Ik zeg dit niet lichtzinnig. De vorige minister van Tewerkstelling en Arbeid heeft de CAO goedgekeurd, die in 1989 tot stand is gekomen. In die context heb ik de gelegenheid gehad dit dossier grondig te bestuderen. Op basis van deze studie, ben ik voorstander van de bekrachtiging van het voorstel van CAO van 1989. Artikel 6 van de Grondwet voorziet dat alle Belgen gelijk zijn voor de wet. Dit artikel kan enkel geïnterpreteerd worden als een gelijkheid voor zover men in dezelfde, identieke omstandigheden verkeert.

Ik ga ervan uit dat een regeling die in het Oosten afgesproken was, op vrijwillige basis tot stand gekomen is. Ik spreek mij niet uit over de omstandigheden waarin de regeling tot stand gekomen is. Ik probeer correct te handelen. Ik ga ervan uit dat bepaalde mensen gekozen hebben voor de regeling van het Oosten en anderen overgestapt zijn naar het Westelijk Bekken. Zij die overgestapt zijn, vallen onder de regeling van een bekrachtigde CAO.

Ik herhaal dat dit dossier voor de Vlaamse regering gesloten is.

De voorzitter : De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts : Mijnheer de voorzitter, ik wil wat dieper ingaan op een aantal verklaringen.

Mijnheer de minister-president, ik stel vast dat u zich niet uitspreekt over een van de belangrijkste elementen van dit dossier, namelijk de al dan niet verplichte keuze, en de eventuele onregelmatigheden in dit verband.

Olaerts

Mijnheer de minister-president, ik betreur dat dit dossier niet het voorwerp heeft uitgemaakt van een grondige evaluatie. Ik vrees dus dat niet alle middelen zijn uitgeput.

Het kunnen fabels zijn maar het kan ook werkelijkheid zijn. Wat de Europese financiering betreft, moet men toch vaststellen dat er nooit een dossier bij de Europese Commissie werd ingediend.

Mijnheer de minister-president, in uw antwoord verwijst u naar uw principiële houding ter zake. Men gaat zelfs niet na hoe de verschillende elementen van het dossier in elkaar zitten ; men becijfert zelfs niet over welk bedrag het zou kunnen gaan. Ondanks de vele studies over het ERC-project, dat er uiteindelijk niet is gekomen, en de miljoenen die eraan werden gespendeerd, moet ik tot mijn spijt vaststellen dat ter zake zelfs geen studie ten gronde werd uitgevoerd.

Het heeft geen zin hier uitvoerig het meningsverschil te onderstrepen dat tussen de mijnwerkers bestaat over de zogenaamde verplichte individuele keuze. Als het waar is dat minister De Batselier een belofte heeft gedaan inzake de oprichting van een werkgroep, meen ik dat u als minister-president en minister van Economie, KMO en Energie, een klaar en duidelijk antwoord moet geven. Werd deze belofte al dan niet uitgesproken ?

Wat vindt u ervan als huidige minister-president dat ministers — en het gaat nu niet bepaald om minister De Batselier — hun beloften niet nakomen ?

Ik vraag met aandrang opnieuw een behoorlijk dossier aan te leggen. Weerleg desnoods de nota die destijds werd opgesteld. Leg uit wat eventueel nog de mogelijkheden zijn. Ik meen dat u daarmee de mensen in Limburg een groot plezier zult doen.

Soms heb ik het vermoeden dat men dit dossier niet meer grondig wenst te bestuderen. De beslissingen zijn genomen. Ik zou betreuren dat de Vlaamse Raad en de Vlaamse regering niet alle elementen zouden hebben benut om orde op zaken te stellen en recht te laten wedervaren. De mijnwerkers voelen zich benadeeld in deze situatie. Men heeft niet de euvele moed en zogezegd niet de mogelijkheden om een behoorlijk gefundeerd dossier op tafel te leggen en klaar en duidelijk te zeggen wat de situatie is. Het is belangrijk te weten over welk kapitaal het gaat, over welke mensen het gaat en wat hun mogelijkheden zijn op de arbeidsmarkt.

Mijnheer de minister-president, ik zou graag een antwoord krijgen op een aantal zeer belangrijke punten. Hoe denkt u als regeringsleider over deze zaak ? Hoe reageert u wanneer een minister belooft een werkgroep op richten en deze belofte niet nakomt ? Bestaan er al dan niet mogelijkheden op Europees niveau ? Werd dit dossier voldoende onderzocht ?

Tot slot wil ik u vragen of u werkelijk meent dat het geen fout is het dossier niet ten gronde te behandelen en alle aanwezige middelen voor de toekomst uit te putten.

De voorzitter: De heer Sleecx heeft het woord.

De heer J. Sleecx : Mijnheer de voorzitter, als ik de minister-president goed heb begrepen, dan is voor hem het dossier gesloten.

Mijnheer de minister-president, impliceert dat ook dat de werkgroep geen zin meer heeft ? Dat is eigenlijk een fundamentele vraag. De heer De Batselier is daarop teruggekomen. Is het definitief ? Heeft de werkgroep geen belang meer ? Zullen de elementen die de werkgroep nog zal uitbrengen nog waarde hebben ? Dat is mijn enige vraag.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs : Ik sluit mij daarbij aan. Ten eerste, ik vestig er uw aandacht op dat artikel 6 van de Grondwet de gelijkheid voor iedere Belg waarborgt. U voegt daaraan toe dat dit zo is in dezelfde, identieke omstandigheden. Volgens u is dat hier niet het geval. Zij hadden niet dezelfde vrijheid. De vrijheid van keuze was er niet. Er was een grote druk. Er waren ook geen collectieve overeenkomsten, het is individueel gebeurd. Ik wens dit te beklemtonen.

Ten tweede, kan de werkgroep zich niet buigen over dit politiek dossier en evidente sociale problemen onderzoeken ? Die problemen moeten toch uit de wereld worden geholpen. We kunnen toch ook fouten maken. Moet het enkel, in het perspectief van de scheiding van de machten, aan de rechterlijke macht worden overgelaten ?

Ten derde, ik heb geen antwoord gekregen in verband met het Europese luik. Ik vind het toch belangrijk dat die cofinanciering zou kunnen worden overwogen.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Ten eerste, ik herinner eraan, en dit geldt niet enkel voor dit dossier, dat een individuele afspraakregeling, ook al geldt ze voor verscheidene werknemers, perfect legaal is en er geen recht is om een CAO te bekomen. Dat is een essentieel punt in heel dit dossier. Door de afspraakregelingen met de mijnwerkers van het Oostelijk Bekken werd hen de mogelijkheid geboden om te kiezen voor deze afspraakregeling of voor de overplaatsing naar het Westelijk Bekken. Nu worden de zaken omgedraaid en zegt men dat, vermits er een CAO tot stand is gekomen voor het Westelijk Bekken, ook in rechte die zekerheid aan de mensen van het Oostelijk Bekken zou moeten worden gegeven.

Ik denk dat hier de algemene princi-

Van den Brande

pes moeten worden gevolgd. Wij mogen geen illusies creëren of, en dat is misschien nog veel erger, in stand houden. Ik wens geen illusie in stand te houden.

Uw bewogenheid en uw bekommernis voor heel het probleem zijn ook de mijne. Ik zou het echter verkeerd vinden om de illusie, dat dit dossier voor de Vlaamse regering niet is gesloten, in stand te houden. U vraagt of bepaalde zaken die in het vooruitzicht werden gesteld al dan niet zullen worden uitgevoerd. Ik kan enkel spreken voor deze Vlaamse regering die op 5 februari 1992 het vertrouwen heeft gekregen. Of ik in dit en andere dossiers altijd de beste beslissing heb genomen laat ik in het midden. Dat is de beleidsafweging.

Iedereen weet dat ik getracht heb de voorstellen, die tijdens deze bestuursperiode werden gedaan, te honoreren.

Ik denk dat dit de juiste draagwijdte is en dat mijn verantwoordelijkheid mij dwingt dit te zeggen.

Ten slotte, kan ik met een gerust geweten zeggen dat ik in het dossier inzake reconversie de verantwoordelijkheid van het verleden heb opge-

nomen. Ik laat mij niet verleiden bepaalde beslissingen of personen in vraag te stellen. Ik weet dat ik met een bijzonder moeilijk dossier geconfronteerd ben geweest. Ik heb de verantwoordelijkheid opgenomen om de conclusies van de onderzoekscommissie op een consequente manier toe te passen opdat een nieuwe reconversie in Limburg kan plaatsvinden.

De heer H. Olaerts : Mijnheer de minister-president, u heeft geen duidelijk antwoord gegeven inzake de Europese mogelijkheden.

Minister-president L. Van den Brande : Ik zou geen bezwaar gemaakt hebben tegen een regeling in de pensioenwetgeving noch tegen een mogelijke Europese tegemoetkoming. Ik ga de kar echter niet voor het paard spannen. Het heeft geen zin bepaalde principes tekort te doen.

De heer H. Olaerts : U hebt wellicht al gehoord van het spreekwoord "liefde op het eerste gezicht". Wat bedoelt u met principes ? Betekent dit dat neen neen is ? U kunt tot andere conclusies komen als u het dossier grondig bestudeert. Dit doet u niet ! U maakt geen kosten-baten analyse inzake arbeidsbemiddeling en reconversie.

Minister-president L. Van den Brande : Het dossier werd wel grondig bestudeerd. De Vlaamse regering is niet bevoegd om inzake pensioenregeling nieuwe initiatieven te nemen.

De heer J. Ulburghs : Een reconversie kan pas slagen als er voldoende aandacht besteed wordt aan de sociale aspecten.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Ulburghs werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd.

Door de heer Olaerts werd tot besluit van deze interpellatie eveneens een met redenen omklede motie aangekondigd.

Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens de volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

— *Het incident wordt gesloten om 15.55 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid